

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΛΕΜΠΑΣ 97143

Κατάλογος Πινακίδων:

Πινακίδα 01: Τοπογραφικό και Δώμα 1:500 | Σχεδιαστικές Αρχές Διαμόρφωσης Πρότασης | Δυτική Όψη Περιοχής Εργαστηρίων 1:200

Πινακίδα 02: Κάτοψη Ισογείου και Ορόφου Περιοχής Εργαστηρίων 1:200 | Τομές 1:200 | Απόψεις

Πινακίδα 03: Κάτοψη Ισογείου και Ορόφου Περιοχής Ξενώνων 1:200 | Τομές 1:200 | Απόψεις

Πινακίδα 04: Εσωτερικές και Εξωτερικές Απόψεις | Ανατολική Όψη Περιοχής Ξενώνων 1:200

ΕΝΑ ΧΩΡΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Στο κάλεσμα του Διαγωνισμού για τη Δημιουργία του Πολιτιστικού Χωριού Λέμπας, η παρούσα πρόταση εστιάζει στην ευρύτερη έννοια του χωριού ως χωρικού οργανισμού με ιδιαίτερες ποιότητες. Το κυπριακό χωριό διακρίνεται από ξεχωριστά χαρακτηριστικά στη σχέση του μέσα με το έξω, την κλίμακα, τα υλικά, την ένταξη στο τοπίο. Πολλά από αυτά τα στοιχεία συναντώνται και στο χωριό της Λέμπας. Η πρόταση εμπνέεται από αυτά και με σύγχρονο αρχιτεκτονικό λεξιλόγιο συνθέτει ένα νέο πολιτιστικό τοπίο στην Κύπρο.

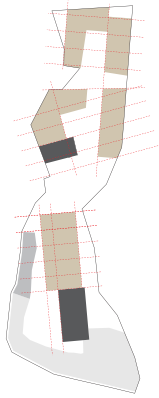
Στη διαμόρφωση των χώρων στα δυο τεμάχια, δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία μιας σειράς διαφορετικών χωρικών εμπειριών αντίστοιχων με αυτά που συναντάμε στους οικισμούς της υπαίθρου. Πορείες, ημι-υπαίθριοι χώροι, περικλειστές αυλές, πλατώματα και ανισόπεδες δώμες, διαμορφώνουν ένα οικείο περιβάλλον στο δομημένο τοπίο του χωριού και ταυτόχρονα παρέχουν τις προϋποθέσεις για συναντήσεις και ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των “κατοίκων” του χωριού.

Ο προορισμός του χώρου ως τόπου παραγωγής και ανταλλαγής πολιτισμού διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στη διαμόρφωση του συμπλέγματος. Η Σχολή Τέχνης που ίδρυσε ο Στας Παράσκος το 1985 στη Λέμπα, λειτουργεί ως ένας πολυπολιτισμικός πυρήνας, δίνοντας την ευκαιρία σε καλλιτέχνες από όλο τον κόσμο να αλληλεπιδράσουν με τον τόπο και τους κατοίκους του. Σε αυτό το πλαίσιο, η πρόταση εστιάζει στην αλληλεπίδραση μεταξύ των διαφορετικών εργαστηρίων αλλά και των χρηστών, η οποία ενισχύεται μέσω κοινών αυλών στις οποίες ανοίγονται οι χώροι εικαστικής εκπαίδευσης και δημιουργίας. Η ευελιξία στη διαμόρφωση των χώρων και στη σχέση τους με τους ημι-υπαίθριους και υπαίθριους χώρους ενθαρρύνει την οργάνωση πολιτιστικών δρώμενων τοπικού αλλά και υπερτοπικού χαρακτήρα, παρέχοντας αφορμές για επαφή με την τοπική κοινότητα ή την κυπριακή κοινωνία.

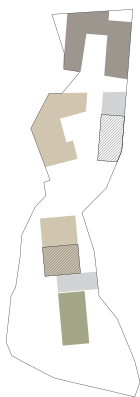
Μια ακόμη σημαντική παράμετρος διαμόρφωσης της πρότασης είναι ο χώρος ένταξής της. Τα σπίτια της Λέμπας, το τοπίο, τα υλικά, αλλά και οι εικαστικές δημιουργίες της Σχολής Τέχνης που υπάρχουν ήδη στο χώρο εμπνέουν την πρόταση ως προς το ύψος, τις μορφές και τις κατασκευαστικές δομές της νέας αρχιτεκτονικής που εντάσσεται στο χωριό. Οι ελαφριές κατασκευές, τα ημι-διάτρητα υλικά, οι αδρές επιφάνειες, τα στέγαστρα, οι κεκλιμένες στέγες είναι ορισμένα από τα στοιχεία που συναντάμε στο δομημένο περιβάλλον του χωριού αλλά και στις αυτοσχέδιες κατασκευές χώρων. Τα νέα κτίρια, ως μια σύγχρονη αναλογία αυτών των κατασκευών, μνημονεύουν το εφήμερο, το ευμετάβλητο και το αυθόρμητο.

Η πρόταση διαχωρίζει το κτιριολογικό πρόγραμμα σε δυο κύριες λειτουργικές ενότητες και τοποθετεί την καθεμία σε ένα εκ των δυο τεμαχίων με τρόπο που συνάδει με την υφιστάμενη διεύθεση. Η Γειτονιά της Δημιουργίας

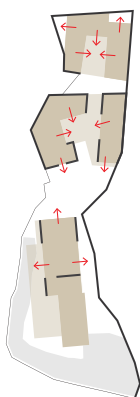

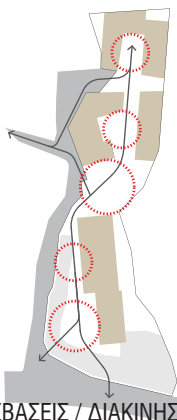
ΠΑΛΙΟ ΚΑΙ ΝΕΟ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ / ΗΜΙΥΠΑΙΘΡΙΟΙ / ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ / ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ / ΠΛΑΤΩΜΑΤΑ

διαμορφώνεται στο ανατολικό τεμάχιο όπου στεγάζονται οι χώροι Διοίκησης και Υποδοχής, τα Εργαστήρια Εικαστικής Εκπαίδευσης και τα Εργαστήρια των Καλλιτεχνών. Η Γειτονιά της Φιλοξενίας, στο δυτικό τεμάχιο, στεγάζει τους ξενώνες μαθητών και καθηγητών και τους χώροι διαμονής των καλλιτεχνών.

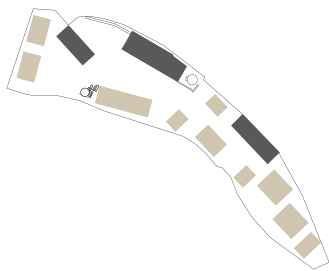
Η ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

Τα εργαστήρια οργανώνονται σε τρεις ενότητες, το καθένα με διαφορετικές χωρικές ποιότητες και διαφοροποιημένη σχέση με το έξω. Οι εσωτερικοί χώροι περιβάλλουν αυλές τις οποίες διασχίζει μια αδιάλειπτη πορεία που συνδέει όλα τα εργαστήρια. Αυτή η πορεία που εκκινεί από την κύρια είσοδο νοτίως του τεμαχίου και καταλήγει στα εργαστήρια καλλιτεχνών στη βόρεια πλευρά, παρέχει στον επισκέπτη μια αλληλουχία διαφορετικών εμπειριών κλειστών, ημι-υπαίθριων και ανοικτών χώρων όπου η καλλιτεχνική εκπαίδευση και δημιουργία αποκαλύπτεται και επεκτείνεται εξωτερικά κάθε φορά με διαφορετικό τρόπο. Αυτή η διαδικασία έκθεσης ενθαρρύνει την αλληλεπίδραση και ανταλλαγή εμπειριών. Οι χώροι Διοίκησης και Υποδοχής τοποθετούνται κοντά στην κύρια είσοδο. Δυο νέες εισοδοί διαμορφώνονται στο τεμάχιο, μια στην κεντρική πλατεία πολιτισμού, δίπλα στο παλιό γραφείο του Στας Παράσκου, και μια κοντά στα εργαστήρια των καλλιτεχνών, για να διευκολύνουν την πρόσβαση από και προς τη Γειτονιά της Φιλοξενίας, καθώς και την ευρύτερη περιοχή κατά τις πολιτιστικές εκδηλώσεις που είναι ανοικτές για το κοινό.

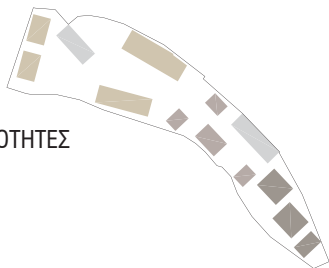
Η χρήση ημιδιάτρητων αρχιτεκτονικών στοιχείων στους τοίχους και τις οροφές χειρίζονται με ποικίλους τρόπους το φως στους εσωτερικούς και ημι-υπαίθριους χώρους διαμορφώνοντας με αυτό τον τρόπο ορισμένες ειδικές συνθήκες για την καλλιτεχνική δημιουργία.

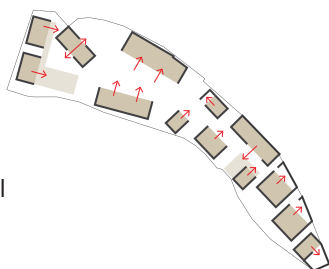
ΠΑΛΙΟ ΚΑΙ ΝΕΟ

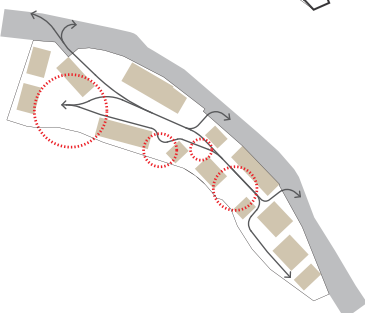
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ /
ΗΜΙΥΠΑΙΘΡΙΟΙ /
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ /
ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ /
ΠΛΑΤΩΜΑΤΑ

Η ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ

Οι κτιριακές μονάδες των ξενώνων οργανώνονται σε μικρότερους όγκους για καλύτερη ένταξη στην κλίμακα της περιοχής του βορείου τεμαχίου. Τα κτίρια χωροθετούνται σε συνάρτηση με την τοπογραφία, τα όρια του τεμαχίου και τις θέσεις των υφιστάμενων κτιρίων, με τρόπο που να δημιουργούνται πορείες, αυλές και πλατώματα που εντάσσουν τον χρήστη σε χωρικούς σχηματισμούς του κυπριακού χωριού. Οι έντονες υψομετρικές διαφορές του τεμαχίου παρέχουν την ευκαιρία της τοποθέτησης των κτιρίων σε διαφορετικά ύψη και της δημιουργίας ανισόπεδων αυλών, εμπλουτίζοντας με αυτό τον τρόπο τις χωρικές εμπειρίες σε αυτό τον οικισμό.

Οι μονάδες των ξενώνων σε όλο το σύμπλεγμα διαμορφώνονται από τρεις διαφορετικές τυπολογίες: το δωμάτιο των 13 τμ., το διαμέρισμα των 35 τμ. σε ένα επίπεδο και το διαμέρισμα των 35 τμ. σε δυο επίπεδα. Αυτές οι τρεις τυπολογίες ομαδοποιημένες σε διαφορετικούς σχηματισμούς οργανώνουν τη γειτονιά σε τρεις υποπεριοχές: την περιοχή των ξενώνων μαθητών και καθηγητών Μέσης Εκπαίδευση, την περιοχή των δωματίων διαμονής Καλλιτεχνών και την περιοχή των διαμερισμάτων διαμονής Καλλιτεχνών. Όπως και στη γειτονιά δημιουργίας, όλοι οι χώροι συνδέονται με υπαίθριες πορείες οι οποίες περνούν διαμέσου κοινόχρηστων ημι-υπαίθριων και ανοικτών χώρων επικοινωνίας και διάδρασης. Μικρές, προστατευμένες αυλές σε διάφορες περιοχές του τεμαχίου δίνουν την αφορμή για υπαίθρια καλλιτεχνική δημιουργία ή ανάπαυση, με θέα το τοπίο του χωριού και τη θάλασσα. Τόσο στη γειτονιά φιλοξενίας όσο και στη γειτονιά δημιουργίας ορίζονται χώροι μόνιμης υπαίθριας έκθεσης, ώστε να επεκταθεί και να ενισχυθεί η επαφή της κοινότητας με την τέχνη όπως ξεκίνησε στην κύρια είσοδο του νότιου τεμαχίου.

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

Τα γλυπτά που υπάρχουν ήδη στη Σχολή Τέχνης, οι αυτοσχέδιες εφήμερες κατασκευές και τα σπίτια της Λέμπας, διαμορφώνουν ένα μωσαϊκό από διαφορετικές μορφές και υλικά, πλούσιο σε ποιότητες. Αφουγκράζοντας το πνεύμα του τόπου, και παρατηρώντας προσεκτικά τα γενετικά χαρακτηριστικά της παράδοσης, όπως άλλωστε έκανε και ο Στας Παράσκος στο έργο του, η πρόταση εμπνέεται από τα στοιχεία του χώρου για να διαμορφώσει τους χώρους του Πολιτιστικού Χωριού. Επιλέγονται οι ελαφριές κατασκευές μεταλλικού δομικού συστήματος και ξηράς δόμησης, απόφαση που ανταποκρίνεται και στο ζητούμενο του Διαγωνισμού για αναστρεψιμότητα των κατασκευών. Πτυχωτές λαμαρίνες, ξύλινα πετάσματα, υαλοστάσια και ημιδιάφανα πολυκαρμπονικά πανέλα χρησιμοποιούνται άλλοτε για τους διαχωρισμούς των χώρων και άλλοτε για τη στέψη τους με τρόπο που εξασφαλίζεται η ελεγχόμενη επαφή με το φως και τον εξωτερικό χώρο. Οι

κεκλιμένες οροφές παρέχουν την ευκαιρία για δημιουργία εσωτερικών παταριών και εισαγωγή του φωτός με δραματικό τρόπο από ψηλά.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στη δημιουργία μιας ατμόσφαιρας η οποία ακολουθώντας μια σύγχρονη προσέγγιση ενσωματώνει ποιότητες ύλης και μορφής που συναντώνται στην παραδοσιακή αρχιτεκτονική του κυπριακού χωριού. Τα περίτεχνα, ημιδιάτρητα υπόστεγα που προτείνονται λειτουργούν ως δοχεία καλλιτεχνικής δημιουργίας και πολιτιστικής έκφρασης τα οποία άλλοτε γίνονται εσωστρεφή και άλλοτε ανοίγονται προς την υπόλοιπη κοινότητα.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ, ΥΛΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΚΗ ΔΟΜΗ

A. Αποκατάσταση και Επανάχρηση Υφιστάμενων Κτηρίων

Όλα τα υφιστάμενα κτήρια που διατηρούνται αποκαθίστανται κατάλληλα. Εκεί όπου υπάρχει πετρόκτιστη τοιχοποιία αποκαλύπτεται και φύλλο προς φύλλο συντηρείται με όλους τους απαραίτητους συνδέσμους και τένοντες ώστε να εξασφαλιστεί η στατική επάρκεια τους. Όπου το πρόγραμμα απαιτεί τη σύνδεση με νέο χώρο, το άνοιγμα στο πετρόκτιστο κτήριο γίνεται με μέθοδο αδιατάραχτης αφαίρεσης και εισάγονται μεταλλικά δομικά στοιχεία προς ενίσχυση του κελύφους. Σε όλες τις περιπτώσεις οι οροφές ανακατασκευάζονται με παραδοσιακή τεχνοτροπία από ξύλινα δοκάρια, και επικαλύπτονται από σύνθετα υλικά προς εξασφάλιση της ηχομονωτικής, θερμομονωτικής και υγρομονωτικής επάρκειας. Στο τελείωμα των οροφών στο εσωτερικό διατηρείται το ξύλινο σανίδι και εξωτερικά όπου δεν είναι διατηρητέα η οικοδομή χρησιμοποιείται μεταλλική πτυχωτή λαμαρίνα.

B. Προτεινόμενα Νέα Κτήρια

Όλες οι προσθήκες σε υφιστάμενα και οι νέοι χώροι είναι από σύμμικτη κατασκευή με μεταλλικό φέροντα οργανισμό, τοιχοποιία ξηράς δόμησης και επικαθήμενες πλάκες μπετόν σε πτυχωτή λαμαρίνα. Και στις τρεις ενότητες των εργαστηρίων η στέψη από μεταλλική οροφή εκτείνεται εκτός των εσωτερικών χώρων για δημιουργία ημιυπαίθριων χώρων. Για την καλύτερη διαχείριση του φωτός η υλικότητα της οροφής αλλάζει εν μέρη για να επιτρέψει στο φώς να διεισδύσει στους εσωτερικούς χώρους.

Λόγω της διατήρησης των υφιστάμενων κτηρίων, επιλέξαμε όπως η ζώνη των νέων προτεινόμενων χώρων να λειτουργεί στατικά αυτόνομα από τον οργανισμό των υφιστάμενων, μέσω αρμού διαστολής. Οπτική και στατική αυτονομία επιτυγχάνεται ιδιαίτερα στην προσέγγιση των νέων χώρων με τη διατηρητέα οικοδομή (εργαστήριο Στας Παράσκου) όπου η απόσταση των δομικών στοιχείων από το υφιστάμενο είναι εμφανής και η σύνδεση τους γίνεται μέσω υαλοπινάκων.

Στη δυτική όψη το κατακόρυφο σκιάδιο κατασκευάζεται από

δομική ξυλεία η οποία εδράζεται σε μονολιθικά βάθρα. Τα οριζόντια σκιάδια που φέρει, από ξύλο και μέταλλο συνθέτουν ένα πέτασμα για αναρριχητικά φυλλοβόλα φυτά το οποίο από τη μια δημιουργεί ημισυαίθριο χώρο για εκτόνωση των εργασθηρίων και από την άλλη δημιουργεί ένα φόντο για τα υφιστάμενα γλυπτά στην περίφραξη του χώρου.

Η συνεχής δόμηση στον πυρήνα του χωριού ενδυναμώνεται με την δημιουργία μιας περικλειστης εσωτερική αυλής χαρακτηριστικής της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής του τόπου μας. Η περίφραξη του χώρου διεισδύει στους εσωτερικούς χώρους που φτάνουν μέχρι τα όρια του τεμαχίου.

Στη Γειτονιά των Ξενώνων οι νέες προτεινόμενες μονάδες κατασκευάζονται από προκατασκευασμένο μεταλλικό δομικό πλαίσιο ώστε η επί τόπου εργασία να επιτευχθεί με την λιγότερη αναταραχή του φυσικού τοπίου. Επί τόπου οι βάσεις / θεμέλια από οπλισμένο σκυρόδεμα ετοιμάζονται μεμονωμένα ώστε να δεχθούν την ανωδομή. Η πλήρωση της τοιχοποιίας γίνεται με ξηρά δόμηση και επενδύσεις από επεξεργασμένη ξυλεία για εξωτερική χρήση. Η στέψη από μεταλλική σύνθετη πτυχωτή λαμαρίνα ολοκληρώνει την ελαφρότητα της κατασκευής και συνδυάζεται με την υλικότητα των εργασθηρίων στο άλλο τεμάχιο.

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Για την ηλεκτροδότηση του έργου που εκτείνεται σε δύο ξεχωριστά τεμάχια, απαιτείται ένα σημείο σύνδεσης με το δίκτυο της ΑΗΚ για κάθε τεμάχιο. Συνεπώς, κατασκευάζονται δύο ξεχωριστά δωμάτια μετρητών, ένα στο κάθε τεμάχιο, στα οποία με εναέρια παροχή γίνεται η τροφοδοσία από το δίκτυο. Το εκτιμώμενο συνολικό φορτίο ξεπερνά τα 3Χ100Α συνεπώς τα δωμάτια μετρητών είναι ψηλού τύπου.

Όλοι οι χώροι δικτυώνονται με σύστημα δομημένης καλωδίωσης για σκοπούς παροχής διαδικτυακής σύνδεσης, τοπικού δικτύου, ψηφιακού τηλεφώνου και εκτυπωτών. Λόγω της έκτασης των κτιριακών συγκροτημάτων, καθώς και της μεταξύ τους απόστασης, τοποθετούνται τοπικοί καταναεμητές και διακόπτες σε μικρές καμπίνες δομημένης καλωδίωσης. Η οριζόντια καλωδίωση προς αυτές γίνεται με καλώδιο τύπου UTP, 4 ζευγών, κατηγορίας 6. Το κάθετο δίκτυο, διασυνδέει τους επί μέρους διακόπτες μεταξύ τους με καλώδιο οπτικών ινών (multimode 50/125 OM3) που διασφαλίζει την βέλτιστη απόδοση με το χαμηλότερο κόστος.

Στους χώρους των εργασθηρίων υπάρχει πρόνοια για εγκατάσταση σε κοντινή απόσταση βιντεοπροβολέα και διαδραστικού πίνακα καθώς επίσης και συστήματος τηλεόρασης. Λόγω της έκτασης του έργου κρίνεται

απαραίτητο να υπάρχει δυνατότητα κεντρικού ελέγχου του φωτισμού τουλάχιστον των κοινόχρηστων χώρων και για το λόγο αυτό προτείνεται η εγκατάσταση έξυπνου συστήματος ελέγχου φωτισμού (smart lighting control system) τύπου KNX. Με το σύστημα αυτό ελέγχονται κεντρικά και οι φωτισμοί στους Ξενώνες καθώς και η χρήση των επιμέρους κλιματιστικών μονάδων. Ειδικότερα στις μονάδες των Ξενώνων το κεντρικό σύστημα διαχείρισης μειώνει την άσκοπη χρήση ηλεκτρισμού τόσο από φωτιστικά, όσο και από κλιματιστικά.

ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Όλοι οι χώροι κλιματίζονται με τη χρήση κλιματιστικών μονάδων διαιρεμένου τύπου. Η επιλογή αυτή που δίνει την ευχέρεια ανεξάρτητης ρύθμισης θερμοκρασίας σε όλους τους χώρους, είναι η πιο συμφέρουσα λύση τόσο κατά την εγκατάσταση όσο και κατά την χρήση, αφού οι μονάδες διαιρεμένου τύπου προσφέρουν υψηλούς βαθμούς εποχιακής απόδοσης σε θέρμανση και ψύξη των χώρων και δεν χρειάζονται ελάχιστη κατανάλωση όπως οι κεντρικές μονάδες κλιματισμού.

Το πιο πάνω σύστημα επεξεργασίας αέρα εξασφαλίζει την ιδαική εσωτερική θερμομόνωση των χώρων, αφού προσφέρει άμεση ανταπόκριση των συστημάτων μειώνοντας την θερμοχωρητικότητα των κλιματιζόμενων χώρων.

Η εγκατάσταση των εξωτερικών μονάδων συμπιεστών γίνεται με οργανική ένταξή τους σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους στις οροφές των κτιρίων τόσο των εργασθηρίων όσο και των Ξενώνων. Η ρύθμιση λειτουργίας των κλιματιστικών στις μονάδες αυτές ελέγχεται από κάρτα/κλειδί που ενεργοποιεί την λειτουργία μόνο κατά την παρουσία του επισκέπτη. Επίσης χρησιμοποιούνται μαγνητικές επαφές στα ανοίγματα για έλεγχο των μονάδων.

Για τον κλιματισμό των εργασθηρίων προτείνεται η χρήση εμφανών μονάδων εξωτερικού χωστού τύπου με φουγάρο και γρίλιες παροχής, ενώ στους μικρότερους χώρους γραφείων, κουζινών και δωματίων χρησιμοποιούνται επιτοίχιες εσωτερικές μονάδες.

Η παροχή ζεστού νερού χρήσης επιτυγχάνεται στα εργαστήρια και τους χώρους υγιεινής με ταχυθερμαντηρες ενώ στις μονάδες των Ξενώνων εγκαθίσταται ηλιακός θερμοσίφοντας με ηλεκτρική υποστήριξη και έλεγχο της θερμοκρασίας νερού μέσω κεντρικού συστήματος KNX από την διοίκηση του συμπλέγματος. Για σκοπούς παροχής κρύου νερού, εγκαθίστανται δεξαμενές και πιεστικό σύστημα τοπικά σε τέσσερα σημεία, δύο σε κάθε τεμάχιο.